

Stockbeheer en producttraceerbaarheid

Jan Robrechts¹, Gunter Baelus²

1. klinisch bioloog
2. kwaliteitsconsulent

KEYWORDS: STOCKMANAGEMENT - TRACABILITY - ISO 15189 - ISO 17025

Het is belangrijk voldoende in voorraad te hebben, maar ook niet te veel. Een stock kost geld en kan vervallen of door diverse omstandigheden onbruikbaar worden... Stockbeheer is een aandachtspunt waar veel energie wordt ingestopt, maar toch nog vaak tot fouten leidt. Een goed stockbeheer kan de kosten terugdringen en een bedrijf heel wat ellende besparen.

Een verbeterde traceerbaarheid garandeert een efficiëntieverbetering en kostenreductie op controles en voorraadbeheersing. Bovendien eisen de verschillende kwaliteitsnormen steeds vaker een doorgedreven producttraceerbaarheid, m.a.w. wie heeft wat wanneer gedaan met welk lot? Toch hoeven stockbeheer en producttraceerbaarheid geen nachtmerrie te zijn.

TYPEN VAN TRACEERBAARHEID

Er worden verschillende typen van traceerbaarheid onderscheiden. Deze kunnen naast elkaar worden gebruikt.

- **Tracking.** Een product volgen via de *supply chain* en registreren welke data relevant kunnen zijn.
- **Voorwaartse traceerbaarheid.** Bijgehouden in welke producten een artikel wordt gebruikt. Eén artikel komt vaak in meerdere producten voor.
- **Achterwaartse traceerbaarheid.** Bijgehouden welke componenten in een artikel werden gebruikt.
- **Actieve traceerbaarheid in plaats van passieve traceerbaarheid.** Bij actieve traceerbaarheid volgt een computersysteem een object ter aansturing, optimalisering en controle van processen in de *supply chain*. Actieve traceerbaarheid verlaagt nog eens extra de faalkosten en verhoogt de productie-efficiëntie. Bij in- en uitpakmomenten worden de aan

het product gehechte barcodes gescand. De software zorgt verder voor de controle op de juistheid van de activiteit en actualiseert de gegevens in het ketenproces (bron: Wikipedia).

KWALITEIT

Traceerbaarheid is een belangrijk aspect in het streven naar kwaliteit. Wanneer een bepaald element in het analyseproces leidt tot niet-accepteerbare resultaten, kan de traceerbaarheid achterhalen sinds wanneer dit element (reagens, controle, kalibrator, pipetteernaald...) in gebruik is en bijgevolg welke resultaten in vraag dienen te worden gesteld. Anderzijds laat de traceerbaarheid ook toe vanuit een verdacht resultaat te achterhalen welke elementen hebben bijgedragen tot dit resultaat.

Volledige traceerbaarheid binnen het labo is hierbij essentieel. Producttraceerbaarheid speelt hierin een belangrijke rol. Op deze manier kunnen snel en accuraat de nodige correctieve acties ondernomen worden en kunnen incidenten worden vermeden. Dankzij de nodige *managementtools* kunnen producttraceerbaarheid en goed stockbeheer leiden tot preventieve acties. Dergelijke acties voorkomen problemen op gebied van analyseresultaten en dienstverlening aan de klant. Denk bijvoorbeeld aan het

tijdig ingrijpen bij een dreigende stockbreuk of overstock en het opsporen van vervallen producten.

DE PRAKTIJK

Het is gebleken dat handmatige data-invoer foutgevoelig, tijdrovend en kostbaar is. Werken met een geautomatiseerd systeem is altijd efficiënter en uiteindelijk ook goedkoper, ondanks de hogere initiële investering.

Agaat, een geautomatiseerd systeem ontstaan uit de dagelijkse behoeften in een laboratorium, biedt enkele mogelijkheden.

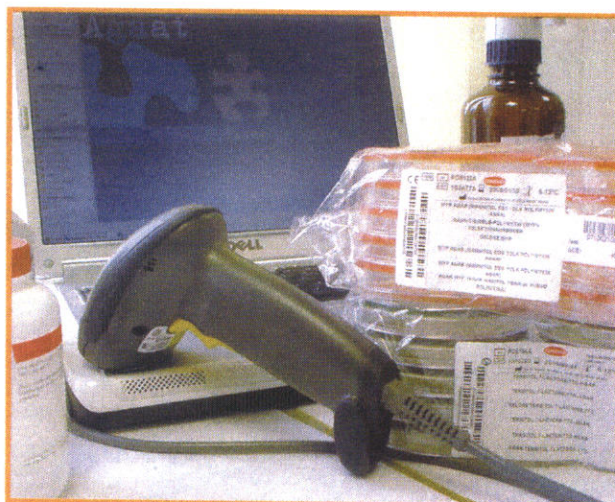
- Manueel of via een barcode zaken in ontvangst nemen, in gebruik nemen of uitloggen.
- Een automatisch bestelvoorstel.
- De opvolging van abonnementen.
- Een controle op vervallen producten.
- De opvolging van openstaande bestellingen.
- Aliquoting/verdeling van producten in deelproducten.
- Samenstelling van zelfbereide producten.
- De producten kunnen op meerdere afdelingen gebruikt worden met een traceerbaarheid per afdeling.
- De bewaarcondities per product.
- Automatische controle op overstock en stockbreuk.
- Veiligheidspictogrammen of gevarencodes met een link naar veiligheidsfiches.
- Zo programma houdt actief rekening met transport- en administratiekosten.
- Leverancierskortingen en staffelprijzen.
- Eenvoudige factuurcontrole en opvolging.
- Alternatieve leveranciers zijn voorhanden in geval de reguliere leverancier niet kan leveren.
- Volledige traceerbaarheid van product, lotnummers, gebruikers, data...
- Nuttige managementinformatie.
- Opvolging van verbruik.
- Aankoopvolume per leverancier.
- Automatisch beheer van certificaten.
- Waarschuwing indien bijvoorbeeld een voorbereidende lotvergelijking nodig is.
- Een overzicht van het periodiek verbruik leidt tot een betere onderhandelingspositie met de diverse leveranciers.
- Gebruikerstoegang en rechten gekoppeld aan functies.
- 'Goedkeuringsflow' voor bestellingen.
- Opgebouwd vanuit de praktijk in een ISO 17025/ISO 15189 omgeving.

- Conform de ISO-vereisten.
- Managementrapportering.
- Eenvoudig in gebruik, volledig in informatie.

Het programma biedt ook een antwoord op de specifieke behoeften van een klinisch labo:

- abonnementen,
- aliquoting/verdeling van producten in deelproducten (bv. bij controles en kalibratoren),
- samenstelling van producten (bv. bij aanmaak voedingsbodems),
- certificaten,
- gevarencodes...

De boekhoudafdeling kan via deze tool veel efficiënter de inkomende facturen controleren en ook het management heeft met Agaat een waardevol werkinstrument.

Geïnteresseerd...

De bespreking van de voordelen van een elektronisch systeem voor stockbeheer en producttraceerbaarheid gebeurde aan de hand van 'Agaat', een product van Bitos nv. Andere producten van deze firma zijn 'Mithras-softwarepakket voor kwaliteitssystemen', 'Captos' (meting en opvolging van fysische grootheden waaronder temperatuur) en 'Amaveri-software voor bloedbankbeheer'. Bitos is te bereiken op +32(0)14/60.00.70 of via info@bitos.be.